ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1930 – Հոկտեմբեր – Թիւ 10

էջ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԱՑՈՒՆԻ Հ. Վ. — *Ե՞րբ շարադրուած են «Ցանախապատում Ճառք»* . . . 401

Հ. Գ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ. — *Ուղղագրութիւնք Ղազարայ Փարպեցւոյ պատմութեանն* . 406

ԲՐԻՒՍՈՎ ՎԱԼԵՐԻ. — *Տարեգրութիւն Հայ ժողովրդեան պատմական ճակատագրին – (Թրգ. Հ. Յ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ)* 408

ՔՈՒՐՏԵԱՆ Յ. — *Հայկական վիշապ գորգերը առասպե՞լ են։ Պատսխն. առ* A. U. Pope 413

ԳՐԱԿԱՆ

ՍԷՐԱՊԵԱՆ Վ. — *Վենետկեան ցայգանուագ (քերթուած)* 420

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ Հ. Վ. — *Տոլոմիդներուն մէջ (քերթուած)* 421

ԵՐԵՄԵԱՆ Հ. Ս. — *Մկրտիչ Պարսամեան (Դէմքեր)* 422

ԵՐԵՄԵԱՆ ԱՐԱՄ. — *Աշուղ Գրիգոր Տալեան (Շերամ)* 426

ՓԷՉԻԿԵԱՆ Հ. Ե. — *Վիրգիլիոս (ծննդեան երկհազարամեակին առթիւ)* . . 437

ՕՐՈՒԱՆ ԳՐՔԵՐԸ (ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆՆԵՐ)

ԵՐԵՄԵԱՆ Հ. Ս. — *«Դպրեվանքերուն քարոզներ»՝ Ղեւոնդ եպս. Դուրեանի. – «Յուշագիրք»՝ Ա. Յ. Մագարեանի. – «Թլկատինցին և իր գործը». – «Վահագնեան քերթուածներ»՝ Գ. Գեղարքունիի* . . . 445

ՓԷՉԻԿԵԱՆ Հ. Ե. — *«Կեանք և արուեստ» Տարեգիրք. հր. Մ. Պարսամեանի* . . 446

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԽՄԲ. — *Մխիթարեան Վարժարաններու վերաբացումը – Պ. Զ. Խանզատեանի նոր յաղթանակը* 448

SOMMAIRE

1930 – Octobre numéro 10

p.

PHILOLOGIE

Hatzouni P. V. — Le temps de la composition des «*Ցանախապատում Ճառք*» 401

Nahabédian P. G. — Quelques corrections dans l'histoire de Lazare de Pharbe 406

Brussof Valery. — Annales du destin historique du peuple arménien. – (trad. par P. Joseph Markarian) 408

Kurdian H. — Les tapis «Dragons» arméniens. Réponse à Mr. A. U. Pope 413

LITTÉRATURE

Serabian V. — Sérénade Venitienne (poésie) 420

Hovhannessian P. V. — Dans les Dolomites (poésie). 421

Erémian P. S. — Meguerditch Barsamian 422

Erémian Aram. — Le troubadour Grégoire Dalian (Chéram) 426

Paitchikian P. Elie. — Virgile . 437

LIVRES DU JOUR (Recensions)

Erémian P. S. — «Conférances pour les Séminaires» du Mgr. Tourian. — «Livres de mémoires» de A. J. Magarian. – «Tilgadintzi et son œuvre». – «Poèmes Vahakniens» de K. Khégharkouni. . 445

Paitchikian P. Elie. — «La Vie et l'Art» Almanach 446

ECHOS d'ARMÉNIE

Réd. — Rentrée des Collèges des Mékhitaristes. – Un nouveau succès de M. Z. Khanzadian. 448

ԿԱՐԵՒՈՐ

Օրէ օր թախանձագին դիմումներ կը հասնին խմբագրութեանս ազգային շատ մը հաստատութիւններէ և ուսումնասէրներէ՝ ձրի Բազմավէպ ստանալու. մեզի ցաւ է չկարենալ գոհացում տալ անոնց՝ արդի նեղ պայմաններուն մէջ։ Այսու կոչ կ'ուղղենք հայ ունեւորին խնդրելով իր լուման ի նպաստ գրասէր կարօտեալին, ի նպաստ հայ մշակոյթին։ Պիտի չմոռնանք հրատարակել հանդէսիս մէջ բարեսիրտ նուիրատուներու անունները։

ԽՄԲ. ԲԱԶՄԱՎԷՊԻ

digitised by A.R.A.R.@

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

Տէվրիկ. — Տէվրիկին քէշկիւլը. - Պոստոն. Տպ. Հայրենիք 1930. գին՝ Տոլար 1.50։

Աւագեան Ցովն. — Այսպէս ապրեցանք. Նիւ Եօրք. 1930. գին՝ Տոլար 1.00։

Զարդարեան Ռուբէն. — Ամբողջական երկեր. Ա. Արձակ էջերու հէքեաթներ. հր. «Նահատակ գրագէտներու բարեկամներ». մատենաշար 1. Փարիզ. 1930, գին՝ Տոլար 1.00։

Կեանք և արուեստ. — Տարեգիրք Ա. տարի. 1931 Փարիզ. (հր. Մ. և Մ. Պարսամեան)։

Տեղեկագիր Հալէպի գաղթականաց խնամատարութեան. — Հալէպ, Տպ. Արաքս. 1930։

Ոսկերիչեան Եղուարդ Սարկաւագ. — Հայրենասէր և անբասիր եկեղեցականը. 1930 Երուսաղէմ. Տպ. Ս. Յակոբեանց։

Արազի. — Ապրողները. պատմուածքներ, Երեւան, 1929։

Արազի. — Պատմուածքներ Բագու 1928։

Թորգոմեան Տիրուն. — Ժողովածու երկերի հտր. Ա. Թիֆլիս 1926։

Դարբինեան Մ. – Փարսադան. Թիֆլիս 1930։

» Մ. – Կիկոսը. վիպակ Թիֆլիս 1930։

Զուարխեցի. — Պատկերներ (բանտարկեալի յուշատետրից) Երեւան, 1930.

Մ. Արմէն. — Պատմուածքներ. Երեւան 1928։

Մկրտիչ Արմէն. — Պատմուածքներ. պրակ Ա. Երեւան 1929։

Տոլստոյ Լեւոն. — Պատմուածքներ, (ծննդեան 100-ամեակի առիթով) Երեւան 1928։

Դեմիրճեան Դերենիկ. — Պատմուածքներ. Երեւան, 1928։

Միրաքեան Վահան. — Լալուարի որսը. - Պոէմ. Երեւան 1929։

Սարեան Գ. — Օտար մարդը. Երեւան 1929։

Նար-Դոս. — Մեր թաղը. պատմուածքներ, Երեւան 1926։

Կարինեան Ա. — Դէմքեր և դէպքեր (քննական ակնարկներ) Երեւան 1928։

Չարենց Եղիշէ. — Էպիքական Լուսաբաց. Պետ. հրատ. Երեւան 1930, (Երկերի ժողովածու. գիրք Ե)։

Պզտիկեան Պօղոս Վրդ. — Աղօթագիրք (աշխ.) Պէյրութ. 1927։

Կարմիր ծիլեր. — Մանկական ամսագիր. Ը. տարի Փետրուար 1930, Թիֆլիս։

Հոկտեմբերի. — Գրական - գեղարուեստական ժողովածու, 1927 Թիֆլիս. Թիւ 1 և 2։

Պզտիկեան Զաքարիա. — Կիլիկեան կսկիծներ. - Վաւերագրեր Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանէն 1903–1915 Տպ. Հրազդան. Պէյրութ 1927։

Խուսկերակերեան Վ. Լ. — Օրագրութիւն ուղեւորութեան յԵւրոպա Սահակ Բ. կաթողիկոսին Կիլիկիոյ. Տպ. Արաքս, Հալէպ 1938։

Վարդ Ս. Գ. Լուսաւորիչ. — Իտալերէնէն արաբ թրգ. Հ. Միքայէլ Քատիտ. Հալէպ 1924։

Կէվրէքեան Գ. Պետրոս. — Հաւաքածոյ հատընտիր գրուածոց. Մաունթ Վէրնըն, Նիւ-Եօրք. Ն. Ե. 1930։

Տաշճեան Վահրամ. — Իր անցեալը . . . (վէպ Պոլսահայ կեանքէ). Կ. Պոլիս 1929)։

Տաշճեան Վահրամ. — Բարեւ, Տէր պապա (թաղականական քօմէտի) 3 արար, Կ. Պոլիս Տպ. Արեւ, 1930։

Պարգեւ Հրայր. — Սիրերգներ. Պոսթըն 1930։

Paule Henry-Bordeaux. — Antaram de Trébizonde, roman, Paris 1930.

Macler Fréderic. — Trois conférances sur l'Arménie, faites à la fondation Carol I à Bucarest - Paris.

Achekian P. Grégoire. — Notice sur les trois images miraculeuses du couvent Arménien catholique de Bzommar. Harissa 1930

Ignaz Rucker. — Ephesinische Konzilsacten in Armenisch georgischer Überlieferung. (Sitzungsberichte der Bayerischen Akademie etc) München 1930.

Davidian Serafino (*Sac*). — Biografia di Sua beatitudine Gregorio Pietro VIII patriarca di Cilicia ecc. Cairo, 1914.

Spear Dikran. — Our government. Weehawken, N. Y.

Սիրէյր Տիգրան. — Մեր կառավարութիւնը (թրգմ. վերինին) 1930 Ուիհօքըն. Ն. Ճ. 1930

N. *Jorga.* — I. Patru conferenti despre Armenia. - II. Les arméniens de Roumanie. Bucarest 1929.

Sirouni H. Dj. — Note despre arta Armeana. Album. Bucarest 1930

Magarian P. Jacques. — La vie du Vénérable martyr Gomidas Keumurdjian etc. traduite en arabe par l'Abbé Michel Kadid Alep 1921.

Bulletin de la société de bienfaisance des Arm. Catholiques de Mardin à Alep. 1927-8.

digitised by A.R.A.R.@

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ (Թաւրիզ)

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ

ՇՔԵՂ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԱՏՈՐ

ԿՈՉ

Վան–Վասպուրականի Ապրիլեան Հերոսամարտի տասնեւհինգամեակին առթիւ (1915–1930) Թաւրիզի «Վասպուրականի Հայրենակցական Միութեան» Վարչութիւնը ձեռնարկած է հրատարակել հատոր մը, որ կը պատկերացնէ այդ գերազանցապէս ժողովրդական հերոսամարտի զանազան դրուագներ, էջեր, յուշեր եւ առհասարակ փաստական տեղեկութիւններ եւ արժէքաւոր յօդուածներ ու գրութիւններ մեր երբեմնի շէն ու պայծառ՝ իսկ այժմ ամայի եւ աւերակ հայրենիքի մօտիկ անցեալի կրթական, յեղափոխական, ազատագրական եւ քաղաքական շարժումներու մասին։

«ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ» հատորը հետաքրքիր եւ արժէքաւոր յուշարձան մը դարձնելու համար Վարչութիւնս հնարաւոր եղածին չափ հաւաքեց նաեւ բազմաթիւ լուսանկարներ եւ պատկերներ՝ Վասպուրականցի եւ դրսեցի այն բոլոր դէմքերուն եւ գործիչներուն, ռազմիկներուն եւ հայդուկներուն, որոնք ո՛ եւ է նշանակալից դեր ունեցած են Վասպուրականի ազգային, կրթական, յեղափոխական, ազատագրական եւ քաղաքական շարժումներուն եւ գործերուն մէջ՝ առանց կուսակցական եւ կամ այլ խտրութեան։ Վարչութեանս այս ձեռնարկը թէ Թաւրիզի եւ թէ արտասահմանի մէջ արժանացաւ բոլորին հաւանութեան եւ ամէնքն ալ, որոնց դիմեցինք՝ ցոյց տուին մեզ իրենց բարոյական եւ նիւթական աջակցութիւնը։ Ամիսներ շարունակ աշխատելով կրցանք ստանալ մեր ուզած յօդուածներն ու գրութիւնները։

Այս բոլոր աշխատանքները վերջացնելէ յետոյ մեր հատորը յանձնեցինք Վենետիկի Մխիթարեան Տպարանին՝ խնամոտ եւ գեղեցիկ հրատարակութիւն մը լոյս ընծայելու վստահութեամբ։ «ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ»ը լոյս պիտի տեսնէ Նոյեմբերի վերջերը՝ մօտ 400 մեծադիր եւ երկսիւնակ էջերով («Բազմավէպ»ի ծաւալով) 120 լուսատիպ եւ գունաւոր պատկերներով, Վասպուրականի, Վանի եւ Շատախի քարտէսներով, մաքուր թուղթի վրայ՝ կոկիկ ու շքեղ հատոր մը։

Արդ, Վարչութիւնս, որ միաժամանակ նաեւ խմբագրական Մարմինն է, այսու կոչ կ'ընէ Հայ թերթերուն, ազգային մարմիններուն, Վասպուրականի եւ ուրիշ վայրերու Հայրենակցական Միութեանց, հայրենակիցներուն եւ մասնաւոր անհատներու, որ իրենց բարոյական աջակցութիւնը ցոյց տան մեր այս հանրօգուտ ձեռնարկին՝ տարածելով եւ սպառելով «ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ» հատորը։ Լիայոյս ենք, որ մեր այս կոչը ամենուրեք լայն եւ սրտբաց արձագանգ պիտի գտնէ։ «ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ» հատորը ամէն տեղ պիտի արժէ 1,50 տոլար, մէջն ըլլալով նաեւ ճամբու ծախքը։

Կ'ընդունուի նաեւ կանխիկ բաժանորդագրութիւն, որուն նախաձեռնարկ պիտի ըլլան անշուշտ արտասահմանի Վասպուրականի Հայրենակցական Միութիւնները։

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ապսպրանքի եւ թղթակցութեան համար դիմել հետեւեալ հասցէին՝

Haïg Adjémian TAURIS (Perse)

digitised by A.R.A.R.@